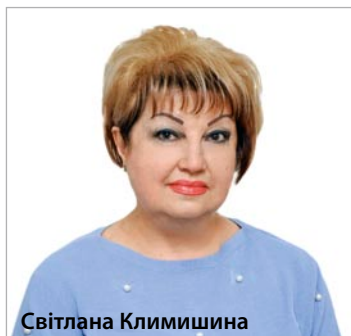
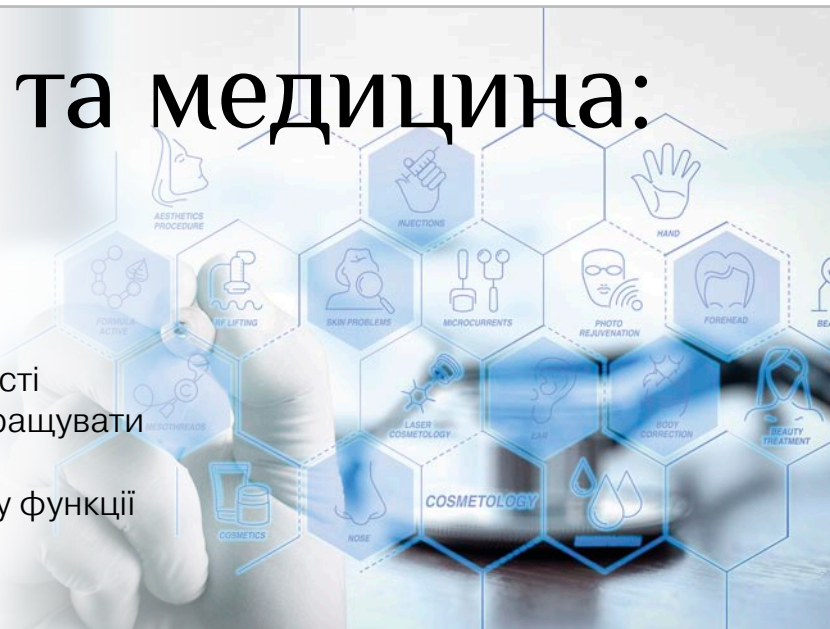

Косметологія та медицина: завжди поруч

Світлана Климишина

Основні властивості косметики — покращувати комунікативну та представницьку функції шкіри

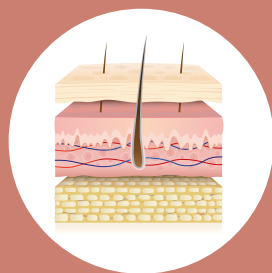

НАЙБІЛЬШИЙ ЛЮДСЬКИЙ ОРГАН

— Косметологія як галузь дотична до дерматології, оскільки шкіра є не тільки бар'єром між організмом і навколишнім середовищем, — пояснює Світлана Климишина, канд. фарм. наук, старший викладач кафедри організації та економіки фармації, технології ліків та фармако-економіки ЛНМУ ім. Данила Галицького. — Шкіра є найбільшим органом людського організму, оскільки її маса сягає близько 16% загальної маси людини, а площа поверхні становить 1,2–2,3 м² при середній товщині близько 2 мм.

Окрім зв'язку організму з навколишнім середовищем, шкіра виконує низку важливих функцій, зокрема, захисну, гомеостатичну, видільну, секреторну, сенсорну, імунну. На шкіру припадає близько 2% газообміну, а у шкірних судинах депонується близько 1 л крові.

Шкіра складається з трьох основних шарів: епідермісу, дерми і гіподерми (підшкірна жирова клітковина). Власне епідерміс як зовнішній шар і формує бар'єр між організмом людини і навколишнім середовищем. З дермою (близько 90% усієї маси шкіри) його міцно пов'язує базальна мембрана — опора для клітин та регулятор надходження поживних речовин і видалення продуктів обміну. Дерма забезпечує структурну міць шкіри. У її товщі розташовані кровоносні і лімфатичні судини, потові і сальні залози, волосяні фолікули. Тканинна рідина, кількість якої визначає тургор шкіри, затримується в дермі завдяки глікозаміногліканам

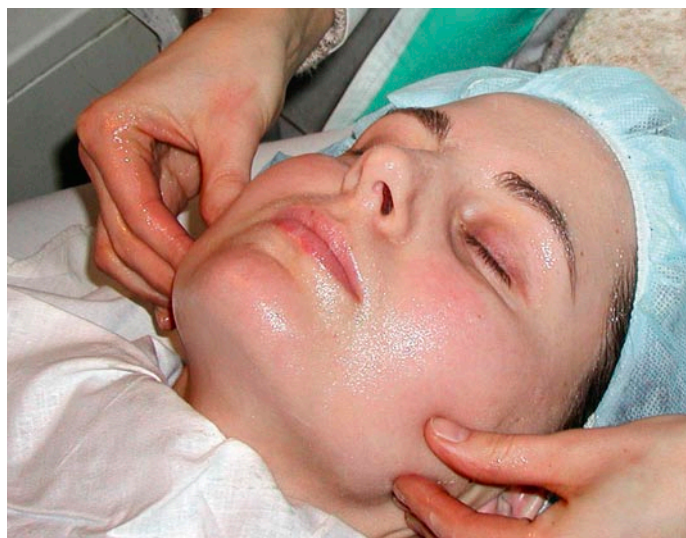
Шкіра складається з трьох основних шарів: епідермісу, дерми і гіподерми (підшкірна жирова клітковина). Власне епідерміс як зовнішній шар і формує бар'єр між організмом людини і навколишнім середовищем. З дермою (близько 90% усієї маси шкіри) його міцно пов'язує базальна мембрана — опора для клітин та регулятор надходження поживних речовин і видалення продуктів обміну

та їхнім сполукам з білками. Гіподерма — внутрішній шар шкіри, що складається з часток зрілих адипоцитів, які відділені один від одного тонкими прошарками сполучної тканини з кровоносними і лімфатичними судинами і нервами.

Епідерміс складається переважно з епідермальних клітин — кератиноцитів. Він не є таким еластичним, як дерма, не містить кровоносних судин, лише лімфатичні, тому поверхневі ранки на шкірі не кровоточать. Проте через відсутність кровоносних судин живлення і зволоження епідермісу відбувається за рахунок дерми, тобто іде від нижніх шарів шкіри до верхніх.

Епідерміс вважають найбільш динамічною складовою шкіри. Завдяки постійному відтворенню кератиноцитів у базальному шарі, їхньому поступовому просуванню до поверхні і злучуванню рогового шару епідерміс постійно самооновлюється. Цикл повного оновлення становить в середньому 28 днів.

Роговий — це зовнішній шар епідермісу, на який переважно і впливають косметичні засоби. Його товщина — від 15 до 150 мкм. Найтонший — на повіках, найтовстіший — на підшвах. Саме цей шар є структурною основою шкірного бар'єру, який запобігає втраті вологи та інших корисних речовин. Також до захисних функцій шкірного бар'єру належать імунний захист, захист від ультрафіолетових променів і від окислювальних уражень.

МИСТЕЦТВО СТВОРЮВАТИ КРАСУ

Отож, за стародавніми джерелами, косметологія — це мистецтво створювати, зберігати, покращувати та відтворювати красу людського тіла. Мета косметології — формувати привабливий вигляд людини відповідно до сучасних ідеалів, сповільнювати появу зовнішніх ознак старіння і розробляти методи оптимального догляду за шкірою.

За словами Світлани Климишиної, з етичного погляду, участь лікарів у вирішенні косметичних питань, які стосуються різних галузей медицини, цілком обґрунтована. Визначення косметології як мистецтва і науки водночас таке: галузь наукової клінічної медицини, що вивчає методи діагностики, профілактики, лікування захворювань й усунення косметичних набутих чи спадкових вад шкіри та її додатків, а також здійснює перевірку косметичних засобів промислового виробництва.

Отже, косметологія — це частина сфери охорони здоров'я, його завершення на естетичному рівні. Це всебічний комплекс для вдосконалення людини — тілесного, духовного та естетичного. Лікарям добре відомо, що будь-яка хвороба психологічно пригнічує, а дефекти зовнішності завдають людині душевних травм. Тож у руслі корекції зовнішності дерматологія є одним із фундаментальних складників цієї сфери діяльності.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КОСМЕТОЛОГІЇ

Незаперечним історичним фактом є те, що косметика існує стільки часу, скільки існує саме людство. Діяльність, що пов'язана з терміном «косметика», народжувалась як стимул до досконалості. Вона завжди мотивувалась потягом до прекрасного, що визначає її сенс і мету. З історії також відомо, що прагнення до краси супроводжувало людство із глибини віків навіть в період інтенсивного тиску ідеології, релігійної боротьби проти всього живого, світського і прекрасного.

Перші ознаки розквіту в створенні косметичних засобів пов'язані в часі з найвищим розвитком культури Стародавнього Сходу: а саме у китайців, індусів, персів, ассирійців, єгиптян, євреїв. Євреї були винахідниками депіляторів і першими почали виробляти мило із жиру і попелу.

Косметика Давньої Греції і Стародавнього Риму була на високому рівні розвитку і поєднувалась з гігієною тіла та фізичною культурою. У XI–XIII ст., коли подальший розвиток отримали ботаніка та хімія, що стали частиною культурної спадщини в галузі косметології від середніх віків до періоду Відродження, косметика отримує декоративне спрямування, а її санітарно-гігієнічний напрямок занепадає.

Лише з кінця XIX — початку XX ст. санітарія та гігієна й декоративне спрямування косметики поступово врівноважуються, і гармонійне поєднання здоров'я та краси зазнає нового наукового розвитку.

Про розвиток сучасної косметології можна вести мову відтоді, як нею почали цікавитися широкі маси населення у зв'язку з початком високотехнологічного промислового виробництва косметичних засобів на науковому підґрунті. Це відбувалося відповідно до зростання життєвого рівня населення і суспільних потреб у цій сфері. Фармацевти, дерматологи та косметологи першими відчули таку потребу і зробили свій внесок у розвиток косметологічної галузі.

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИНКТ

Про людину символічно свідчать і стиль її одягу, і інтер'єр квартири або кабінету — це мова предметів. Вважають, що в оформленні зовнішнього вигляду закодований спосіб мислення, те саме стосується і добору предметів, якими оточує себе людина. Витонченість зовнішності містить певні нюанси і деякі тонкощі, особливо в епоху великих косметичних можливостей. Існують також і професійні відмінності штучної натуральності.

У наш час інформаційного вибуху планка зовнішнього вигляду в осіб, що зайняті у різних видах діяльності, піднята дуже високо. Оформлення зовнішнього вигляду — це один із прийомів само-реклами. Сьогодні можна здійснити різні мрії і бажання щодо нашої зовнішності. Усунення дефектів, позбавлення від захворювань шкіри, корекція зору або ознак старіння вважаються нормальною складовою нашого життя.

У психологічному аспекті використання певної косметики може давати ефект підтримки настрою особи та можливість впливати на оточення. Щоб створити враження впевненості й емоційної стабільності, жінки використовують косметику, яка справляє ефективніше враження, ніж арсенал психотропних речовин. Засоби для макіяжу тепер постійно в розпорядженні жінок вдома і на роботі. В основі косметичних смаків і бажання щось виправити у своїй зовнішності лежать вікові інстинкти подібності, хоча, на перший погляд, вони не належать до першочергових потреб, таких як тамування голоду, сексуального потягу, що вважаються прагненням до самозбереження і продовження роду.

Регулярне використання спеціальних косметичних засобів підтримує терморегуляцію, прискорює процес загоєння ран, захищає від небезпечного впливу чинників навколишнього середовища, сприяє покращанню загального стану, підвищенню життєдіяльності, забезпечуючи душевний спокій.

Догляд за станом шкіри став однією з основних умов існування, оскільки життя людини безпосередньо залежить від «косметичного інстинкту» подібності. Така «косметична» поведінка набуває нового соціального значення.

Стверджують, що саме з психологічного бажання почути схвалення виникла перша лікарська допомога — догляд за шкірою і різні методи усунення її ушкоджень, яка певним чином була також різновидом схвалення.

Символічні сигнали в нашому оформленні — це вираження не тільки власної волі, а й примушення: екстравагантність — не головна тенденція розвитку, це рекламний «постріл» великим зарядом інформації. У великих містах кожен день зустрічаються десятки тисяч людей, тому тут необхідні такі форми поведінки, які були б спрямовані на встановлення контактів з оточуючими, а також зберігали дистанцію, що захищає нас від взаємного роздратування.

У цивілізованому суспільстві кодекси культури намагаються усунути так звану непристойну поведінку. Сексуальна привабливість поступається місцем соціальній нейтральності. Час і побут формують моду, але вивчення вічних класичних гуманних цінностей свідчить, що із моди ніколи не виходять атрибути жіночої анатомії та чоловічої мужності, вихованість, інтелектуальність, доброзичливість, повага до оточуючих.

Підготувала Лариса Дедишина